

SVERIGE BEHÖVER NÄRODLAD POLITIK

**Centerpartiets valmanifest för
mandatperioden 2014 - 2018**

Antaget av Centerpartiets
förtroenderåd den 7 augusti 2014

CENTERPARTIET

1. SVERIGE BEHÖVER NÄRODLAD POLITIK

Centerpartiet står för en närodlad politik. Vi är övertygade om att människor kan och vill bestämma mer själva. Vi vill ha ett rättvist, öppet och tryggt samhälle som ger likvärdiga möjligheter för alla i hela landet.

Vi begär nu ett tydligt mandat för fler reformer som utvecklar hela Sverige. Vi vill att ännu fler ska få känna stoltheten över att ha ett jobb. Vi vill ge ännu mer fart till den snabba framväxten av den förnybara energin. Vi vill stärka människors rätt till en välfärd som kommer alla till del.

Vi i Centerpartiet är stolta över vad vi uppnått i regeringen. Sveriges klimatutsläpp går stadigt nedåt. Sverige är i Europatoppen när det gäller förnybar energi. Sedan 2006 har vindkraften tiodubblats. Vi har nu över 200 000 fler företag. Vi har över 250 000 fler i jobb. Utanförskapet har minskat med 200 000. Resurserna till välfärden har ökat. Aldrig förr har så stora insatser gjorts för vägar, järnvägar och bredband i hela landet. Alliansregeringen har byggt vidare på den robusta budgetpolitik som Centerpartiet var med och lade grunden till för tjugo år sedan. Vi har lyckats med allt detta, trots den värsta lågkonjunkturen sedan 1930-talet.

Sverige står inför ett avgörande vägval i september 2014. Det är mycket som står på spel. Centerpartiet går till val tillsammans med Alliansen för en tredje mandatperiod. Mot oss står en splittrad opposition med fel recept för Sverige. Ett maktskifte skulle innebära mindre makt över den egna vardagen med tunga bördor för de små företagen och för landsbygden.

2. ETT REFORMPROGRAM FÖR SVERIGE

Sverige har blivit ett bättre land under de senaste åtta åren. Men vi står fortfarande inför stora utmaningar. Under mandatperioden 2014-2018 kommer Centerpartiet att särskilt arbeta med dessa stora samhällsutmaningar.

- **Fler jobb behöver växa fram i hela landet för att minska utanförskapet.** År 2020 ska fler än fem miljoner människor ha ett jobb, men i den ekonomiska krisens kölvatten står idag fortfarande hundratusentals svenskar utan arbete. Alldeles för många befinner sig i utanförskap. Särskilt svår är situationen för unga, utlandsfödda, personer med funktionsnedsättningar och för människor i de delar av vårt land som drabbats hårt av krisen. Den tudelning vi ser, mellan växande städer, glesbygd och bruksorter, mellan de som har jobb och de arbetslösa, mellan kvinnor och män behöver brytas så att alla får likvärdiga möjligheter.
- **Tillväxt ska gå hand i hand med minskade klimatutsläpp, mindre gifter i vardagen och mer förnybar energi.** Sverige har kommit långt på resan mot ett mer hållbart samhälle, men majoriteten av våra transporter drivs fortfarande på fossila bränslen och många farliga kemikalier finns kvar i vår vardag. Vi behöver stärka arbetet för att ställa om till hållbara transporter och öka insatserna för klimatet och för att den förnybara energin ska fortsätta växa. Farliga kemikalier behöver fasas ut. Åtgärderna för renare luft och bättre havsmiljöer behöver bli effektivare. Så kan vi fortsätta visa världen att Sverige är ett föregångsland i miljö- och klimatfrågor och att ekonomisk tillväxt går att förena med en ambitiös politik för en bättre miljö.
- **Välfärden ska komma alla till del.** Vård, omsorg och utbildning ska hålla hög kvalitet och vara tillgänglig i hela landet. Sveriges välfärd bygger på att fler företag kan anställa fler människor. Det leder till ökade skatteintäkter, som vi kan använda för att förstärka och utveckla vården, omsorgen och skolan. För att kvaliteten ska bli bättre är det viktigt att människors vilja och behov sätts i centrum. Därför behöver självbestämmandet och valfriheten i välfärden fortsätta att utvecklas.

- **Svenska företags konkurrenskraft behöver stärkas.** Sverige är ingen isolerad ö utan utsatt för knivskarp internationell konkurrens. Våra företagare – oavsett om det är tung basindustri, nystartade småföretag eller lantbruk – behöver ett företagsklimat och exportfrämjande i världsklass. Starka företag betyder att fler jobb kan växa fram i till exempel Norrlands inland och Smålands skogar. Vi behöver fortsätta reformarbetet för att våra företag ska kunna skapa fler jobb.
- **Beslut ska fattas så nära människor som möjligt.** Världen blir inte bättre av mer centralism. Vi behöver stärka människors makt över sin egen tillvaro och se till att rätt beslut fattas på rätt nivå. För att detta ska bli verklighet krävs ännu mer egenmakt och möjligheter för de många, inte bara för de få. Det är genom att frigöra skaparkraften hos fler som vi kan få hela Sverige att växa.

Valet 2014 är avgörande för Sverige. Vår vilja att fortsätta utveckla och reformera är en tydlig kontrast till den vänsteropposition som vill fördyra och försvåra för människor att ta sig in på arbetsmarknaden. Den vänster som istället för att öka människors möjligheter vill begränsa, förbjuda och detaljreglera. Som vill straffbeskatta de minsta företagen och de unga som söker sitt första jobb. Som vill stoppa tillväxten och därmed möjligheten till en grön hållbar framtid. Med vänsterpolitiken kommer utanförskapet, tudelningen och klyftorna att växa.

Under de senaste åtta åren har vi utvecklat Sverige. Det är för att vi vill fortsätta förverkliga våra idéer, och för att vi brinner av lust att förnya och förbättra Sverige, som vi här lägger fast vår färdriktning mot framtiden. För det är genom vår målmedvetna, närodade, politik som hela landet kan växa.

3. FLER JOBB I HELA LANDET

Små och medelstora företag är motorn för hållbar tillväxt runt om i hela Sverige. Fyra av fem nya jobb skapas i just de små och medelstora företagen. När nya jobb skapas, läggs grunden för ett minskat utanförskap och mer skatteintäkter som kan användas till vård av våra äldre och skolgång till våra barn.

Vi vill att det ska vara lätt att få jobb i Sverige. Att det ska vara enkelt att starta och driva de företag som skapar jobb. Och att utbildning ska löna sig. Centerpartiet lovar att envist fortsätta arbetet för ett bättre klimat för jobbskaparna – för hållbar tillväxt i hela landet och för varje människas rätt att skapa ett bättre liv åt sig själv och sin familj.

Vi behöver reformer som ser till att utanförskapet bland unga minskar. Om en stor del av Sveriges unga ställs utan arbete hotas framtidstron och våra möjligheter till utveckling. Vi behöver jobba på alla fronter för att fler unga ska få arbete.

Som feminister tycker vi att det är självklart att kvinnor ska ha samma möjlighet till utveckling, frihet och självbestämmande som män. Bättre villkor för kvinnor på arbetsmarknaden är helt avgörande för ökad jämställdhet. Vi tror inte att jämställdhet skapas genom att kvinnodominerade branscher stängs in i offentliga monopol eller att kvinnor som vill bedriva företag motarbetas. Vi ser att framtidens feministiska utmaning är att både krossa glastaket och höja golvet.

3.1 UNDERLÄTTA FÖR JOBBSKAPARNA

Vi går till val på att fortsätta minska kostnaderna för jobbskaparna. Vi lovar att aldrig höja skatten på jobb. Vi vill att krånglet minskar. I vårt Sverige ska det bli tryggare att driva företag, enklare att finansiera sin nya affärsidé, och lättare att få sitt entreprenörskap att gro.

Under nästa mandatperiod prioriterar vi särskilt att:

- Införa ett högkostnadsskydd för företagens sjuklöner så att kostnaderna för framför allt de små och medelstora jobbskaparna minskar.
- Sänka arbetsgivaravgifterna för unga ned till tio procent så att ännu fler unga får ett jobb att gå till.
- Genomföra riktade sänkningar av arbetsgivaravgifterna som gynnar små företag och nyanställningar så att det blir billigare att skapa jobb.
- Förbättra förutsättningarna för det personliga och direkta ägandet med lägre beskattning på delägarskap och investeringar i växande företag genom att reformera skattereglerna för fåmansbolagen och så kallade personaloptioner, samt förenkla generationsväxlingen i mindre företag.
- Förenkla företagens vardag genom att införa ”en dörr in” för uppgiftslämning till staten, korta tiden för att starta företag, göra det billigare att starta aktieföretag, avskaffa revisionsplikten för fler företag och ställa krav på att alla länsstyrelser, myndigheter och kommuner sätter en tydlig tidsgräns för handläggningstider.
- Öka tryggheten vid sjukdom, föräldraledighet och arbetslöshet så att alla de företagare som är med och betalar för välfärden också får rätt att använda den.

Vi vill också:

Driva på regelförenklingarna lokalt och regionalt. Vi behöver fortsätta arbetet med att förenkla och rensa upp bland krångliga regler för jobbskaparna. Många av företagens kontakter med myndighetsverige sker direkt med kommunerna. Vi vill därför att fler av landets kommuner ska arbeta målmedvetet med regelförenklingar och införa ”en dörr in” för det lokala näringslivet.

Använda kraften i den offentliga upphandlingen för en bättre miljö och fler innovationer. Varje år upphandlar myndigheter, landsting och kommuner varor och tjänster för minst 500 miljarder kronor. Om dessa pengar används smartare kan de aktivt bidra till ett konkurrenskraftigare näringsliv och en bättre miljö. Vi vill därför förstärka stödet till upphandlarna, ställa krav på giftfria förskolemiljöer för barnen, samt göra det enklare för små och medelstora innovativa företag att vinna upphandlingar.

Stärka ekonomin nationellt, kommunalt och regionalt. Vi vill ha en välfärd som kommer alla till del. För att det ska vara möjligt att satsa ännu mer på skolan och vården behöver vi fortsätta med en ansvarsfull ekonomisk politik. Skatteutjämningssystemet behövs för att vi ska ha en solidarisk finansiering av den gemensamma välfärden i hela landet. Utjämningen möjliggör en god kvalitet inom skola, vård och omsorg. Centerpartiet är en garant för att skatteutjämnings-systemet finns kvar och utvecklas. Vi vill också se regionaliserad beskattning av fastigheter inom industri- och energisektorn, exempelvis fastighetsskatten på vattenkrafts- och vindkraftsanläggningar.

Vi tar strid mot vänsterpolitiken för att:

Stoppa skatte- och krångelchocken mot landets jobbskapare. Centerpartiet försvarar de sänkta kostnaderna för att anställa unga, RUT- och ROT-avdragen samt jobbskatteavdragen. Matmomsen ska vara densamma på restaurangen som i affären. I takt med att offentlig sektor öppnats för privata aktörer har det blivit möjligt för anställda inom en kvinnodominerad sektor att välja bland en mångfald av arbetsgivare och att starta egen verksamhet utifrån sina villkor och drömmar. Sex av tio företag inom vård och omsorg drivs av kvinnor, vilket är en dubbelt så hög andel jämfört med övriga Företagarsverige. Skulle vanligt företagande inom vård, skola och omsorg förbjudas är det kvinnors ekonomiska frihet och möjligheter på arbetsmarknaden som får stryka på foten. Och om skatterna höjs på jobben är det de unga och människor på landsbygden som drabbas allra hårdast.

3.2 ÖPPNA DÖRREN TILL ARBETSMARKNADEN

Idag har över en kvarts miljon fler människor ett jobb att gå till än när Alliansen tillträdde. Utanförskapet har minskat med 200 000 människor. Detta har uppnåtts samtidigt som vi gått igenom en stor internationell ekonomisk kris. Men fortfarande ser vi en tudelning av Sverige där många unga, nyanlända svenskar, funktionsnedsatta och långtidsarbetslösa möts av stängda dörrar till arbetsmarknaden. Bättre matchning är ett viktigt inslag för att möta efterfrågan på arbetsmarknaden. Det är tydligt att fler reformer behövs för att fler dörrar in till jobbska öppnas. I det sammanhanget spelar också de sociala företagen en viktig roll. Centerpartiet tänker fortsätta jobba för att hela Sverige ska växa i takt och för att alla ska ha samma chans att få ett jobb.

Under nästa mandatperiod prioriterar vi särskilt att:

- Göra om Arbetsförmedlingen i grunden och införa en jobbfixarpeng. Konkurrerande ideella, privata och fackliga arbetsförmedlare ska få ersättning när de hjälpt till att ordna riktiga jobb åt arbetslösa.
- Stärka insatserna för att personer med funktionsnedsättningar enklare ska få jobb.
- Införa matchningsanställningar som alternativ till den ineffektiva sysselsättningsfasen (Fas 3) och stegvis skrota även andra ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder. Under kommande mandatperiod är det möjligt att som första steg banta arbetsmarknadsåtgärderna med en tiondel och använda pengarna för reformer som leder till riktiga jobb.
- Bredda Yrkesintroduktionsanställningarna, YA-jobben till unga, till att också inkludera i första hand långtidsarbetslösa, men också nyanlända och mindre företag utan kollektivavtal. På så sätt får fler chansen att lära sig ett yrke direkt på jobbet och få in en fot på arbetsmarknaden.
- Införa lärlingslön och satsa på lärlingsutbildningar med stark koppling mellan det lokala näringslivet och skolan. Då kan vi uppvärdera den praktiska kompetensen och skapa nya vägar in på arbetsmarknaden för fler människor.
- Fortsätta att utveckla systemet med studentmedarbetare för att ge studenter relevant arbetslivserfarenhet redan under studietiden. Centerpartiet vill att det offentliga går före i att erbjuda studentmedarbetartjänster och finns som stöd för parterna i deras arbete med att utveckla studentmedarbetaravtal.
- Skapa en trygg flexibilitet på arbetsmarknaden med rättvisa turordningsregler baserade på kompetens. Med förstärkt stöd till snabb omställning uppmuntras fler byta jobb och företag vågar fastanställa.
- Stimulera jämställdhet bland barnfamiljer för att barnet ska få bättre kontakt med sina föräldrar och för att fler kvinnor ska få bättre möjligheter på arbetsmarknaden. Vi vill fördubbla jämställdhetsbonusen i föräldraförsäkringen, införa en jämställdhetsbonus för VAB-dagar och möjliggöra överlåtelse av föräldradagar till fler, till exempel till nära släktingar.

Vi vill också:

Underlätta arbetskraftsinvandringen. För företag innebär arbetskraftsinvandring att utländsk specialistkompetens kan anställas så att de kan fortsätta att växa. Vi vill fortsätta förstärka möjligheten till arbetskraftsinvandring genom att bland annat göra det enklare för små och medelstora företag att rekrytera från andra länder. Vi är övertygade om att Sverige tjänar på öppenhet mot vår omvärld.

Införa jobblinje från första dagen för nyanlända. Det viktigaste för att bli en del av samhället är att få en chans på arbetsmarknaden. Människor som nyligen anlänt till Sverige ska först ges chansen till ett arbete, i stället för att vänta i månader eller till och med år på sin första kontakt med arbetsmarknaden. Det stärker integrationen och ger människor en väg in i samhället.

Höja kvaliteten i utbildningen i hela landet. Med rätt utbildning ökar chanserna att få ett jobb. Vi behöver ytterligare satsningar riktade till de elever som inte når kunskapsmålen. Vi vill stärka användningen av moderna digitala hjälpmedel i undervisningen, införa en nationell strategi för mer IT i skolan och underlätta för distansundervisning genom reformer för att utnyttja de digitala lärverktygen. Vi behöver även fler reformer som säkrar kvaliteten på undervisningen i hela vårt land. För att det ska vara möjligt och attraktivt för barnfamiljer att bo i hela landet behöver byskolorna få goda förutsättningar att verka. Centerpartiet vill fortsätta att utveckla de regionala högskolorna, och deras möjlighet att bedriva forskning, samt stärka samverkan mellan arbetsmarknaden och den högre utbildningen. För att göra detta vill vi bland annat förändra resurstilldelningssystemet. Vi kommer alltid att driva på för att landets Yrkeshögskoleutbildningar ska fortsätta att utvecklas.

Vi tar strid mot vänsterpolitiken för att:

Stoppa förslagen som höjer trösklarna till jobb. Centerpartiet kommer alltid att arbeta för lägre trösklar in på arbetsmarknaden. Vi är motpolen till dem som vill bygga murar mot omvärlden eller som vill göra det svårare för unga att få sitt första jobb. Det innebär att vi tar strid mot dem som vill försämra möjligheterna att bli anställd i bemanningsföretag, som vill göra det svårare att visstidsanställa, som vill ta bort nedsättningen av arbetsgivaravgiften för unga, som vill försvåra för människor att flytta till ett jobb i Sverige genom fackliga veton och som vill göra arbetsmarknaden mer stel och sluten. För höjs trösklarna för dem som har svårast att ta sig in på arbetsmarknaden kommer utanförskapet att öka.

4. RESULTAT FÖR MILJÖN

Centerpartiet har åstadkommit historiska resultat för miljön. Vi är stolta över att klimatutsläppen har sjunkit, att den förnybara energin har vuxit, och att utsläppen av kväve och fosfor i Östersjön har minskat sedan Alliansregeringen tillträdde. Vi kan uppvisa goda resultat, men vi är inte färdiga. Vi vill se till att Sverige fortsätter med reformer för klimatet, för mer förnybar energi i våra transporter och i vår elproduktion, för en bättre havsmiljö, för ren luft och vatten, och för mindre gifter i vardagen. Vi vet att naturen behöver bli friskare om människor i hela världen ska må bra.

Vår vision är ett klimatneutralt Sverige senast år 2050. Som gröna liberaler är vi övertygade om att hållbar ekonomisk tillväxt går hand i hand med våra ambitiösa miljöambitioner. Det innebär att vi förstår att människors förmåga att transportera varor och sig själva starkt bidrar till samhällets utveckling. Vi behöver transporter i form av klimatsmarta bilar, lastbilar och bussar, men de behöver drivas av förnybar energi med allt mindre klimatpåverkan. Därför vill vi att det alltid ska löna sig att köra och resa miljövänligt.

Då utsläpp och miljöproblem inte känner några landsgränser är det helt nödvändigt att samarbeta internationellt. Vi når lättare våra målsättningar om vi jobbar tillsammans. Mycket av arbetet med att fasa ut farliga ämnen behöver göras tillsammans med andra länder. EU-kommissionen behöver höja sina ambitioner för att förbjuda och fasa ut farliga kemikalier, särskilt i barnkläder. Genom att samarbeta kan vi åstadkomma resultatriktad miljöpolitik för en levande planet.

4.1 MER FÖRNYBART – BÄTTRE MILJÖ

Vi vill att hundra procent av Sveriges energi ska vara förnybar inom en generation. För att lyckas med vår ambitiösa vision behöver vi öka mängden förnybar el, ersätta de fossila bränslena i transportsektorn med förnybar el och biodrivmedel, och effektivisera vår energianvändning.

Under nästa mandatperiod prioriterar vi särskilt att:

- Fortsätta bygga ut den förnybara energin. När Centerpartiet och Alliansen tillträdde 2006 var andelen förnybar energi i Sverige 43 procent. Tack vare vår politik har den andelen ökat till 51 procent. Centerpartiet vill gå vidare och sätta ett nytt ambitiöst mål på att 70 procent av all den energi som används i Sverige ska vara förnybar senast 2030. För att nå det målet vill vi fasa ut de fossila bränslena och ställa om till en hållbar transportsektor, och fortsätta bygga ut den förnybara elproduktionen.
- Införa en miljöbonus som gör att den som köper en miljövänlig bil får en premie som är högre ju miljövänligare bilen är medan den som köper en bil som har höga utsläpp får betala en avgift (ett Bonus-Malus-system). Till dess att Bonus-Malus är infört vill vi förlänga den supermiljöbilspremie som går till stöd för köp av riktigt miljösmarta bilar.
- Bygg ut infrastrukturen för elbilar genom stöd till laddstationer i hela landet, genom krav på installation av laddstolpar i parkeringshus över en viss storlek och genom att landets kommuner ger elbilarna fördelar såsom avgiftsfri parkering.
- Införa en miljöpremie för klimatsmarta bussar och lastbilar. Sverige har världens främsta lastbils- och buss-tillverkare, då ska vi också ha världens mest klimatvänliga bussar och lastbilar på våra vägar.
- Öka inblandningen av förnybara drivmedel i bensin och diesel och se till att de höginblandade förnybara drivmedlen fortsätter vara skattebefriade vid pumpen, samt säkerställa goda och långsiktiga villkor för producenterna.
- Fortsätta bygga ut den förnybara elproduktionen genom att, vid den planerade kontrollstationen 2015, förlänga och höja ambitionsnivåerna i det gröna elcertifikatsystemet, samt slopa avgiften för att ansluta havsbaserad vindkraft till elnätet. Vi vill också sänka skatten på egenproducerad förnybar el så att det blir mer lönsamt att investera i till exempel solceller och småskalig vindkraft.
- Driva på det internationella klimatarbetet. Klimatmötet i Paris 2015 kan innebära att det internationella klimatarbetet tar flera steg framåt. Sverige kommer att vara pådrivande för att EU ska driva en ambitiös linje i de internationella klimatförhandlingarna så att 2-gradersmålet kan uppnås. För att rätt insatser ska kunna göras på rätt plats vill vi fortsätta de svenska klimatinvesteringarna i andra länder genom bland annat internationella klimatkrediter och fortsatt höga ambitioner för det svenska och europiska klimatbiståndet.

Vi vill också:

Främja Sverige som Europas gröna batteri. Mer förnybar energi leder till trygghet, säkerhet och en bättre miljö. Det kan bidra till att både Sverige och Europa kan göra sig oberoende av rysk olja och gas. Med vår vattenkraft kan vi bidra till att balansera effekten i våra grannars elnät, samtidigt som vi stärker vår ekonomi genom att satsa på grön el som en ny svensk exportsuccé. Idag växer den gröna energin över hela landet. För att ta tillvara landets förnybara resurser behöver elkablarna till våra grannländer fortsätta att byggas ut.

Genomföra grön skatteväxling för kraftfulla utsläppsminskningar. Genom att använda grön skatteväxling för att strategiskt höja skatter på sådant som är dåligt för miljön är det möjligt att genomföra kraftfulla utsläppsminskningar och minska vår miljöpåverkan. Då skapas även utrymme att göra satsningar på fler jobb. Det ska göras så att inte delar av landet som är beroende av bilen, till exempel landsbygden, får bära en orimligt stor del av skattebördan. Ett steg är att reformera EU:s utsläppshandelssystem för koldioxid så att det blir lönsammare att klimatinvestera.

Fortsätta effektivisera energianvändningen. Sverige har fortfarande stora möjligheter att använda energin ännu smartare och mer effektivt. För att uppmuntra en smartare energianvändning vill vi gå vidare med nya åtgärder för att stärka den energiintensiva industrin i sitt arbete för att använda mindre el, samt förbättra insatserna för mer energieffektiva hushållsapparater och byggnader.

4.2 GIFTFRI VARDAG

För att tillverka ett kilo textil används i genomsnitt fyra kilo kemikalier. När vi använder kläder, när våra barn biter och suger på badankor, och när vi tvättar, kommer vi i kontakt med kemikalier som kan påverka vår fertilitet, göra oss sjuka och orsaka allergier. Mycket av den mat som äts på våra förskolor kommer från producenter i andra länder där djur matas med antibiotika i förebyggande syfte. För Centerpartiet är det en självklarhet att ingen förälder ska behöva oroa sig för om det är farligt när barnen stoppar tröjarmen eller badankan i munnen, eller att maten som barnen äter riskerar bidra till att antibiotikan i framtiden blir verkningslös. Vi jobbar därför varje dag för att skapa en giftfri vardag för våra barn och barnbarn.

Under nästa mandatperiod prioriterar vi särskilt att:

- Förbjuda det hormonstörande ämnet bisfenol A, som bland annat finns i kassakvitter och konservburkar, och påskynda arbetet med att förbjuda farliga kemikalier i grupp, till exempel kemikalier i det så kallade bisfenolalfabetet.
- Införa en skatt på giftiga kemikalier som gör det farliga dyrare och det mindre farliga relativt sett billigare.
- Införa ett producentansvar för kläder så att kasserade plagg, som ofta innehåller en lång rad farliga ämnen, återvinns.
- Prioritera arbetet i kommuner för giftfria förskolor, skolor och andra miljöer där barn vistas.
- Ställa tuffa krav i offentliga upphandlingar, framför allt i de som görs för skolor och äldreboenden, så att all mat som ligger på barns och äldres tallrikar minst lever upp till det svenska djurskyddet, produceras utan onödigt användning av antibiotika, och är sund, säker och hållbar.
- Genomföra ett nationellt matlyft, där de som driver förskolor, skolor och äldreboenden premieras om de satsar på bättre kvalitet på maten.
- Initiera en global kriskommission för antibiotika, motsvarande Stern-rapporten som sätter en prislapp på vad överanvändningen av antibiotika innebär för människor, för miljö, för djur och för samhällsekonomin.

Vi vill också:

Förbättra EU:s kemikalielagstiftning. EU:s kemikalielagstiftning Reach är ett viktigt instrument för att minska användningen av farliga ämnen, men lagen behöver bli ännu bättre. Vi vill att det ska vara möjligt för konsumenter att enkelt ta reda på vilka kemikalier de varor man köper innehåller och vill därför införa ett digitalt kemikalie-FASS.

Genomföra insatser för sanering. Runt om i landet finns områden och vattentäkter som har blivit påverkade av oaktsam användning av farliga kemikalier. Med hjälp av riktade insatser vill vi se till att det finns tillräckligt med resurser och fler former av finansieringslösningar för att sanera dessa miljöer.

Stärka arbetet med biologisk mångfald. Vi vill förbättra skyddet för hotade arter och biotoper samt ta krafttag mot den kriminella handeln med utrotningshotade djur. Ett klokt brukande och bevarande av skogen, landskapet och våra hav påverkar landsbygdsutvecklingen positivt. Vi vill därför se till att ekosystemtjänster värderas utifrån den nytta som de bidrar med, att lagstiftningen om artskyddsbrott i Sverige stärks, och att det internationella samarbetet för att bekämpa handeln med hotade arter prioriteras.

Satsa på renare hav och vattendrag. Vi verkar för en stark och sammanhållen havs- och vattenpolitik där en stor del av arbetet sker i samarbete med länder inom EU och i Östersjöregionen. Men minst lika mycket behöver ske på nationell, regional och lokal nivå. Utsläppen av kväve och fosfor behöver fortsätta minska för att hejda övergödningen. Vi vill se fler miljöförbättrande åtgärder inom sjöfarten, särskilt vad gäller förnybara drivmedel. Kretsloppsarbetet behöver stärkas för att minska förekomsten av farliga kemikalier, mikroplaster och marint skräp i våra vattenområden. Vi vill öka trycket på länderna kring Östersjön för att minska övergödningen och belastningen av fosfor och kväve och säkerställa att de så kallade LOVA-anlagen för att utveckla fler lokala havsmiljö- och vattenvårdsprojekt ligger på en hög nivå.

Vi tar strid mot vänsterpolitiken för att:

Stoppa den tillväxtfientliga politiken. Att stoppa den ekonomiska tillväxten är ett av de största hoten mot en ambitiös miljöpolitik. Hållbar ekonomisk tillväxt är en förutsättning för en bättre miljö – och en offensiv miljöpolitik är en förutsättning för god ekonomisk utveckling. Hållbar ekonomisk tillväxt innebär att vi kan göra mer med mindre resurser, att ny grön klimatsmart teknik kan växa fram och att fler får råd att köpa miljöbil. Att säga nej till tillväxt är att säga nej till nya jobb och gröna företag. Nej till nya innovationer som sänker utsläppen eller producerar förnybar energi. Och nej till mer resurser som kan satsas på att rena sjöar och vattendrag. Centerpartiet vill istället fortsätta att utveckla den hållbara och gröna tillväxten och lovar att aldrig ställa jobben mot miljön.

5. UTVECKLA HELA LANDET

Alla delar av landet har möjlighet att utvecklas. Men samtidigt är Sverige tudelat. Det är i första hand en delning mellan de som befinner sig i utanförskap, och de som känner sig delaktiga i samhällets större gemenskap. I städernas ytterområden finns stadsdelar med behov som på många sätt liknar de som landsbygden har när det gäller fler jobb, bättre service och ökad trygghet.

Centerpartiet är hela landets röst. I regeringen, i riksdagen och i fullmäktigeförsamlingar, men också som en del av ett levande civilsamhälle, driver vi en närodlat politik för växtkraft i hela Sverige. När makten flyttas närmare människor kan fler bli delaktiga.

5.1 VÄRLDENS MODERNASTE LANDSBYGD

Sveriges landsbygd har en enorm potential. Nya företag växer upp från Kiruna till Trelleborg. Samtidigt har den långvariga globala krisen spätt på den världsomspännande urbaniseringstrenden. Det finns delar av vårt land där det behövs en ny framtidstro. Vi vet vilken kraft som finns om vi ger hela landet chansen. Vårt arbete med att skapa världens modernaste landsbygd har bara börjat. För vi vet att Sverige är större än storstaden.

Under nästa mandatperiod prioriterar vi särskilt att:

- Satsa på bättre vägar och järnvägar, och fler bostäder i hela landet. Med hjälp av Sverigebygget vill vi på sikt binda samman hela Sverige genom att satsa på höghastighetståg, fler tågstopp i mindre orter och förstärka järnvägen i norra Sverige, exempelvis bygga Norrbottenbanan. Det krävs dessutom mer satsningar på transportinfrastruktur och på drift och underhåll av väg och järnväg i hela landet.

- Förstärka Landsbygdsprogrammet för att företag i hela landet ska få möjlighet att växa. Då kan jobb skapas i hela landet, och även utanför städerna får människor tillgång till service, bredband och kommunikationer.
- Satsa på bredbandsutbyggnad på landsbygden genom en fördubbling av anslaget fram till och med 2020.
- Fortsätta att stärka möjligheterna att ringa med mobiltelefon i hela landet och stegvis skärpa täckningskraven för mobiloperatörerna.
- Femdubbla anslagen till kommersiell service, som lanthandlare och bensinmackar, på landsbygden för att stärka möjligheten att bo och leva i hela landet.
- Förbättra tillgången till offentlig service genom bland annat tillgång till polis, Försäkringskassa och post också i landets mer glesbefolkade delar.
- Forma en livsmedelsstrategi för mer hållbar produktion av sund, säker och närodlat mat. Jordbrukets konkurrenskraft ska förbättras för att ge möjlighet till fler aktiva bönder och ökad produktion av svensk mat.
- Tillåta gårdsförsäljning av egenproducerat öl och vin för att utveckla landsbygdsturismen.
- Förändra strandskyddet för att göra det möjligt med byggande och boende i fler attraktiva lägen i hela landet.

Vi vill också:

Förbättra förutsättningarna för de gröna näringarna och för jobb och företagande på landsbygden. Fortsätta att göra landsbygden mer konkurrenskraftig genom sänkta skatter och avgifter. Fortsätta satsningar på Sverige som skogsrike och matland ska genomföras – produktionen och exporten av mat behöver öka. Att fortsätta regelförenklingarna för lantbruken är en viktig åtgärd.

Statlig närvaro i hela landet. Engagemanget för hela Sverige ska finnas i all statlig förvaltning. Det förutsätter förståelse för hela landets utmaningar. Det kan bland annat skapas genom decentralisering av statliga uppgifter till regional och kommunal nivå och genom att statliga myndigheter förlägger verksamhet eller lokaliseras i hela landet.

Utnyttja landsbygdens attraktivitet. Snabba handläggningstider i byggnadsärenden behöver vara en självklar prioritering i landets alla kommuner, liksom arbetet med att få fram mark och planer för nya företagsetableringar och bostäder. På kommunal och regional nivå är det viktigt att ta ansvar för att grundläggande service såsom skolor, ambulans och räddningstjänst finns tillgänglig i hela landet.

5.2 VÄRLDENS GRÖNASTE STÄDER

Städer är viktiga som knutpunkter för jobbskaparna, för forskning och för människor. Vi ser idag liknande utmaningar för städer över hela landet. Vi ser utmaningen i att minska bostadsbristen i Uppsala, i att få ner utanförskapet i ytterområdena till Helsingborg och i att bygga en kollektivtrafik och infrastruktur som knyter ihop Östersunds alla delar. I Umeå, och i Sveriges alla städer och tätorter, kan vi med hjälp av miljövänlig kollektivtrafik och cykelsatsningar, vara en pådrivande kraft för omställningen till ett fossilfritt samhälle. Med Centerpartiet kan Sverige få världens grönaste städer.

Under nästa mandatperiod prioriterar vi särskilt att:

- Skapa städer med fler bostäder, bättre infrastruktur och mer kollektivtrafik. Genom förhandlingar och gemensam finansiering från stat, region, kommun och privata intressenter bör bostadsbyggandet kombineras med satsningar på bättre kollektivtrafik och annan infrastruktur.
- Utvidga och inför trängselskatter i storstäder för att minska utsläppen och få fram resurser till satsningar på grön infrastruktur och bostäder.
- Bygga bort bostadsbristen genom enklare regler i byggprocessen så att kostnaderna för att bygga kan minska. För att stimulera framväxten av fler hyresrätter behöver hyresmarknaden reformeras, och mer hänsyn tas till markvärde och efterfrågan.
- Värna grönytor med hållbart byggande. Städernas grönytor är viktiga inslag för rekreation och livskvalitet. Att utnyttja möjligheten att bygga på höjden, där så är lämpligt, är ett sätt att värna grönytor.
- Främja cykelpendling genom fler cykelstråk, bättre snöröjning och fler cykelparkeringar.

Vi vill också:

Bygga hållbara städer. Centerpartiet vill gå vidare med arbetet för hållbara städer. Det kräver insatser i såväl stora som små projekt för att minska städernas miljö- och klimatpåverkan, exempelvis genom klimatneutral kollektivtrafik, framkomlighet för cyklister, gröna tak och väggar, ekosystemtjänster samt bättre luftkvalitet och dagvattenhantering. De statliga kraven på energihushållning i nya bostäder och vid större renoveringar behöver fortsätta att skärpas och möjligheten för kommuner att driva på utvecklingen av energieffektivt byggande ska säkras.

Genomföra förortsluft i städer med utanförskapsområden. Det behövs långsiktigt förebyggande insatser för att förbättra förutsättningarna för de som bor i våra ytterstadsområden. Vi vill därför öka satsningarna för en mer stadigt närvarande och lokalt förankrad närpolis, att fler myndigheter ser möjligheten att flytta till förorterna, göra det billigare och enklare att anställa, och särskilt stärka skolan genom att öka anslagen till utsatta skolor.

Satsa på bättre luftkvalitet. Omställningen till hållbara bränslen leder till bättre luftkvalitet, men dubbdäcksanvändningen inne i städer är fortsatt ett problem. I de delar av landet där alternativ till dubbdäck finns är det viktigt att kommuner får rätt att införa dubbdäcksavgifter eller kan vidta åtgärder för att minska dubbdäcksanvändningen på andra sätt.

Vi tar strid mot vänsterpolitiken för att:

Rädda valfriheten och människors rätt att välja sin välfärd. Rätten att välja sin egen vård och barnens förskola är nu en del av vardagen. Varje år görs ca 20 miljoner patientbesök hos privata vårdgivare. Trots att självbestämmandet i välfärden har lett till att fler är nöjda med vård, skola och omsorg är den hotad. Centerpartiet vill rädda valfriheten i välfärden. Valfrihet är viktig både i staden och på landsbygden. Friskolorna har ökat elevernas möjligheter, samtidigt som de blivit viktiga i många glesbefolkade delar av landet där nedläggningshotade byskolor kunnat tas över av föräldrakooperativ eller företag. Vi vill att det ska vara möjligt att välja vårdcentral, hemtjänst, äldreboende, skola och barnomsorg i hela landet.

6. VÄLFÄRD, TRYGGHET OCH SJÄLVBESTÄMMANDE I HELA LANDET

Alla människors lika rätt och värde är den jordmån som all vår politik växer ur. För oss innebär den närodlade politiken att vi tar strid för din rätt att välja din väg i livet – vad du vill jobba med och var du vill bo. Att du ska ha rätt till likvärdig sjukvård oavsett om du bor på Kyrkbacken i Västerås eller i Gargnäs utanför Sorsele. Att du som elev eller förälder ska få välja skola. Och att du som äldre ska ha rätt till ett värdigt liv och självbestämmande.

För oss stannar inte varje människas rätt att välja sin egen väg vid nationsgränsen. Ett öppet Sverige där nya människor välkomnas att bli våra grannar är av stor betydelse för oss. Vi vill därför ha en generös asyl- och flyktingpolitik och en fungerande arbetskraftsinvandring.

Vi är starkt förankrade i den internationella solidariteten. Det innebär att vi tar strid för öppenhet och tolerans när vi ser hur främlingsfientliga krafter stärker sina positioner. Det innebär att vi reagerar när vi ser hur auktoritära regimer kränker andra länders suveränitet. Och det innebär att vi går från prat till konkreta resultat när vi ser hur klimatförändringarna riskerar att för alltid förändra livsvillkoren på vår planet.

Vårt löfte till dig är att med en röst på Centerpartiet kommer du att få en modig och engagerad reformkraft för en hållbar framtid. Vi lovar att jobba ihärdigt för fler jobb, för fortsatta resultat för en bättre miljö och för livskraft i hela vårt land. För vi brinner av lust att fortsätta plantera just de frön som kommer att gro och växa runt omkring i hela landet. Det är det vi kallar för en närodlad politik.